

Almanya'da meydana gelen tek bir terör olayı sosyolojiyi ilgilendirmez. Fakat genel olarak terörün nedenleri, terör nedeniyle oluşan iç savaş ve göç, sosyolojinin konusuna girer.

1. Bu durum sosyolojinin hangi özelliği ile açıklanabilir?

- A) Pozitif bir bilim olması
- B) Sosyal olgularla ilgilenmesi
- C) Konulara nesnel olarak yaklaşması
- D) Bireysel konularla ilgilenmesi
- E) Tek tek olayları ele alması

Bireyler, içinde yaşadıkları toplumun ve çağın çocuğudur. Bireylerin değerlerinde, tutumlarında, eylemlerinde içinde yaşadıkları toplumun izleri görülür. Bireyler toplumdan etkilendikleri gibi toplumu da etkiler. Sosyoloji gündelik hayatta kişisel olduğu düşünülen düşünce, tutum, değer ve eylemlerin arkasındaki toplumsal etkenleri açıklamayı amaçlar.

2. Parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi sosyolojinin konularından biri değildir?

- A) Toplumsal yapı
- B) Kültür
- C) Davranış bozuklukları
- D) Toplumsal değişme ve gelişme
- E) Tabakalaşma

Sosyologlar da toplumsal kurumlar ve insan ilişkileri üzerinde çalışan bilim insanlarıdır. Sosyoloji, sadece normal davranışı değil, toplumda görülen anormal insan davranışlarını da inceler. Örneğin sapkın bir davranış biçimi olan hırsızlık gibi. Ancak sosyolojinin konuya yaklaşım biçimi diğer bilim dallarından farklıdır. Toplum bilimciler suçluya değil, suçluluk konusuna eğilir ve toplumsal şartların suç üzerindeki etkisini araştırır

3. Bu parçadan çıkarılabilecek sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sosyoloji bireysel sorunları değil toplumsal sorunları inceler.
- B) Toplumda meydana gelen olayların ortak yönlerinden genellemelere vardığı
- C) İdeal toplum biçimi aradığı
- D) Sosyoloji toplumsal sorunları değil, bireysel sorunları alır.
- E) Bilimsel araştırma yöntemlerini kullandığı

Toplumsal olay; belli bir yerde meydana gelen, başlama ve bitiş noktaları belli olan bir süreç içindeki birden fazla kişiyi ilgilendiren tek tek oluşum ve değişimlerdir.

I. 23 Ekim 2011 Van Depremi

II. 31 Mart 2024 Yerel Seçimleri

III. Gençlik ve modernleşme

IV. Teknoloji ve toplumsal değişim

4. Yukarıda verilen örneklerden hangileri toplumsal olaya örnek olarak gösterilebilir?

- A) I-II
- B) I-III
- C) II-III
- D) I-IV
- E) II-IV

5. Sosyal olgu, toplumsal yaşayış içindeki belirli bir değişmeyi değil, aynı türden birçok oluşum ve değişmeyi anlatan bir terimdir. Bu tanımdan hareketle aşağıdaki örneklerden hangisi sosyal olguyla ilgilidir?

- A) Kentleşme
- B) Fransız Devrimi
- C) Hatay depremi
- D) İkinci Dünya Savaşı
- E) Türkiye’de yapılan 2023 Milletvekili Genel Seçimi

Toplumsal olay, toplumsal hayatta toplumsal ilişkiler sonucunda ortaya çıkan; yeri, zamanı, öznesi belli, somut ve tekil değişmelerdir.

6. Aşağıdakilerden hangisi toplumsal olaya örnektir?

- A) Küreselleşme
- B) Savaş
- C) Sanayileşme
- D) Genel seçim
- E) 1912 Balkan Göçü

Sosyologlar olgulara ulaşmak için araştırmalarını yaparken üzerinde çalıştıkları alanın tümünü inceleme imkânına sahip olamazlar. Bunun yerine tüm toplumsal birimlerin özelliklerine sahip bir alanı derinlemesine inceleyip genellemelerde bulunurlar.

7. Sözü edilen araştırma tekniği ve akıl yürütme biçimi aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

- A) Anket - Tümevarım
- B) Monografi - Tümevarım
- C) Sosyometri - Tümdengelim
- D) Anket - Tümdengelim
- E) Görüşme - Analoji

8. Aşağıdakilerden hangisi birincil ilişkilerin olduğu ve resmî olmayan gruplara örnek olamaz?

- A) Arkadaş grupları
- B) Aile
- C) Adliye çalışanları
- D) Köy imece grubu
- E) Mahalle futbol takımı

9. Modern endüstriyel toplumlarda hâkim olan resmî, geçici, rasyonelliğe sahip toplumsal yapılar hangi kavramla ifade edilmiştir?

- A) Cemaat (topluluk)
- B) Birincil gruplar
- C) Cemiyet (toplum)
- D) Etnik gruplar
- E) Aydınlar sınıfı

Sosyologlar araştırmalarını yaparken kullanmak istediği tekniği uygular. Bu tekniği kullanırken fikirlerini, inançlarını, düşünce ve çıkarlarını geride bırakarak ulaşacağı sonuçları tarafsız bir şekilde, olduğu gibi açıklamalıdır.

10. Buna göre sosyolog araştırmalarında hangi ilkeye uymalıdır?

- A) Sınırlılık
- B) Nesnellik
- C) Açıklık
- D) Sadelik
- E) Doğruluk

Bir araştırmacı, piyasaya yeni sürülen bir ürün hakkındaki tüketici düşüncelerini öğrenmek amacıyla soru formu hazırlamış ve bu soru formunu ürünü kullanan tüketicilere göndererek okuyup cevaplamalarını istemiştir.

11. Yukarıdaki araştırmada hangi veri toplama tekniği kullanılmıştır?

- A) Anket
- B) Sosyometri
- C) Katılımlı gözlem
- D) Görüşme
- E) Deney

İbn-i Haldun'a göre insanlar bir arada yaşamak zorundadırlar tek başına ihtiyaçlarını karşılayamazlar. İnsanlar ihtiyaçlarını karşılamak ve yalnızlıklarını gidermek isterler. Bu nedenle de sosyal bir organizasyon ve toplumsal bir yapı oluştururlar.

12. Bu parçaya göre İbn-i Haldun, insanın toplumsal bir yapı oluşturmasının gerekçesi olarak aşağıdakilerden hangisini vurgulamaktadır?

- A) insanın çok yönlü olması
- B) İnsanın doğasındaki çokluk hissi
- C) ihtiyaçlarını gidermek ve yalnızlıktan kurtulmak
- D) Devletin doğal bir yapı olması
- E) İnsanların farklı kültürleri tanıma arzusu

“Toplumsal Kurum” ve “Toplumsal Kuruluş” kavramları arasında etkileşim olmakla birlikte bu kavramlar aynı anlama gelmemektedir. Örneğin “devlet” bir kurum, “Türkiye Cumhuriyeti Devleti” bir kuruluştur.

13. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi toplumsal bir kurumdur?

- A) Kızılay
- B) TEMA
- C) Milli Eğitim Bakanlığı
- D) Aile
- E) İzmir Büyükşehir Belediyesi

Sanayi Devrimi ile birlikte Avrupa'da çok köklü toplumsal ve ekonomik değişimler yaşanmaya başlamıştır. Bu dönemde Avrupa'daki geleneksel toplum yapısı çözülmüş, sanayileşmiş modern kentler doğmaya başlamış, köyden kente göçte artışlar yaşanmış, işçi sınıfı gibi yeni toplumsal sınıflar oluşmuştur.

14. Bu parçada Avrupa'da sosyolojinin doğuşuna etki eden aşağıdaki unsurlardan hangisine değinilmemiştir?

- A) Toplumsal yapıdaki çözülme
- B) Bilimlerdeki gelişmeler
- C) Sanayi kentlerinin doğuşu
- D) Köyden kente göç
- E) İşçi sınıfının doğuşu

İnsanın yaşadıkları yerler hem onları hem de içinde yaşadıkları toplumları etkiler.

Örneğin tarih boyunca dağlık bölgelerde yaşayan toplumların kaba saba ve savaşçı oldukları, deniz kenarındaki toplumların daha sıcakkanlı ve girişken oldukları, liman bölgelerinde yaşayanların daha çok ticaretle uğraştıkları gözlenmiştir.

15. Bu parçaya göre sosyoloji, toplumu anlayabilmek için aşağıdaki bilim dallarının hangisi ile daha çok iş birliği yapmalıdır?

- A) Tarih
- B) Ekonomi
- C) Coğrafya
- D) Hukuk
- E) Siyaset

Bir toplumu anlamak için geçmişte yaşadığı olay ve gelişmeleri; toplumu oluşturan en küçük öge olarak "birey"i; bireylerin kendi aralarındaki ilişkilerini ve toplumla ilişkilerini düzenleyen kuralları; insanların üretim ve tüketim davranışlarını; toplumdaki yönetsel ilişkileri ve toplumun üzerinde yaşadığı yerin özelliklerini dikkate almak gerekir.

16. Sosyolojinin ilişki kurduğu bilimlerin nitelendiği bu parçada aşağıdaki bilim dallarından hangisine değinilmemiştir?

- A) Psikoloji
- B) Hukuk
- C) Coğrafya
- D) Antropoloji
- E) Ekonomi

Toplumsal gruplar çeşitli ölçütlere göre sınıflandırılabilir:

- Geçici gruplar – sürekli gruplar
- Resmi gruplar – resmi olmayan gruplar
- Katılımı isteğe bağlı gruplar – katılımı zorunlu gruplar
- Büyük gruplar – küçük gruplar

17. Aşağıdakilerden hangisinde verilen grupların oluşma ölçütü bulunmamaktadır?

- A) Grubun resmi olup olmaması
- B) Gruba katılımın iradi olup olmadığı
- C) Grubun sürekliliği
- D) Toplumsal ilişki türü
- E) Grubun büyüklüğü

Coğrafi keşifler, buharlı makinenin icadı ve bilimsel alanlardaki ilerlemeler Batılı devletlerin ekonomik ve askeri anlamda güçlenmesine yol açmıştır. Bunun sonucu olarak Batılı devletler sömürgecilik faaliyetine başlamıştır. Afrika'dan Avrupa'ya getirilen köleler uzun yıllar gayriahlaki bir şekilde çalıştırılmışlardır. Bu durumun yol açtığı ciddi toplumsal sorunlar ortaya çıkmıştır. Sosyolojinin bu sorunları çözmekle işe başladığı söylenebilir.

Bu parçada sosyolojinin ortaya çıkışı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Aile yapısında meydana gelen değişikliklerin yol açtığı sorunlar
- B) Sömürgecilik faaliyetlerinin doğurduğu toplumsal sorunlar
- C) Coğrafi keşifler ile refah düzeyi artan Avrupa'nın duyduğu ucuz iş gücü ihtiyacı
- D) Bilimsel ve askeri alandaki gelişmeler
- E) Buharlı makinenin icadıyla birlikte hızla değişen ekonomik gerekçeler

Marx'a göre insanlık tarihi, bir çatışmalar tarihidir. Her tarihsel dönem, kendine özgü bir üretim biçimi ile birlikte özel bir sınıf çatışmasına sahne olur. Bu çatışmalar İlk Çağ'da köle - efendi, Orta Çağ'da feodal bey - serf, Modern Çağ'da ise burjuva - proleterya şeklinde gerçekleşmektedir. Böylece Marx, bütün sosyal olguları yalnızca ekonomik nedenle açıklamıştır.

18. Bu parçaya göre Marx'ın sosyal olayları açıklarken benimsediği yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İndirgemeci
- B) Bütüncü
- C) Nesnel
- D) Tümevarımsal
- E) Analogik

Auguste Comte, "sosyoloji" terimini ilk kullanan düşünürdür. O, sosyolojiye pozitif bir boyut katmış ve sosyolojinin bir bilim olarak ortaya çıkmasını mümkün kılmıştır. Comte'u sosyoloji için bu kadar önemli kılan şeyler: sanayi toplumunun kökenini ve gelişimini açıklama çabası, refahı ve bireyciliği geliştirmede iş bölümünün etkilerini analiz etmesi, toplumsal olguların incelenmesinde metafiziği reddetmesidir.

19. Bu parçaya göre Comte'un sosyolojisi için aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Sosyolojiyi pozitif bir temelde ele almıştır.
- B) Sosyolojinin bir bilim olarak kurulmasına katkı sağlamıştır.
- C) Toplumların oluşmasında önemli bir role sahip olan ahlaki değerleri görmezden gelmiştir.
- D) Sanayi toplumunun kökenini ve gelişimi açıklamaya çalışmıştır.
- E) Toplumsal olguların incelenmesinde metafiziği reddederek pozitif yöntemi kullanmıştır.

Almanya'nın Münih kentinde düzenlenen terör saldırısı, sadece bazı radikal Müslüman grupların cihad aşkıyla yaptıkları bir olay olarak açıklanamaz. Bu olayın ekonomik, ahlaki, ailevi, dini, siyasi boyutları da vardır. Dolayısıyla bu olayların çözümü, tüm unsurların birlikte değerlendirilmesiyle mümkün olacaktır.

20. Bu parçada toplumsal olayların çözümü için nasıl bir yöntem önerilmektedir?

- A) İndirgemeci
- B) Analogik
- C) Tümevarımsal
- D) Öznel
- E) Bütüncül

Sosyolojisinin en önemli özelliği toplumsal olguları açıklarken bireysel inanç, kanaat ve kültürel farklılıkları dikkate almasıdır. Bu açıdan sosyolojiye daha yorumsal bir boyut katmıştır. Sanayi kapitalizmini incelediği "Protestan Ahlakı ve Kapitalizmin Ruhu" isimli temel eserinde Batı kapitalizminin gerisinde Protestan ahlakının yattığını öne sürer. Ona göre modern toplumu niteleyen iki temel özellik vardır. Biri, toplumsal ilişkilere akılcılığın hâkim olması yani meşhur anlatımıyla dünyanın büyüünün bozulmasıdır. Diğeri ise akılcılıkla paralel bir şekilde yönetimde ve ekonomide bürokratikleşmenin egemen olmasıdır.

21. Yukarı görüşleri verilen sosyolog aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Emile Durkheim
- B) Max Weber
- C) Karl Marx
- D) Auguste Comte
- E) Saint Simon

Bu kurama göre toplum kendi varlığını devam ettirebilmek için beraber işleyen, birbirine bağımlı birimlerden oluşur. Bu kuram, toplumu kendisini oluşturan parçaların toplamından farklı bir bütün olarak kabul eder. Bu kuramın en temel özelliği; toplumun mükemmel bir uyum olmasa dahi tüm parçaların bütünleşmek için etkileşim içinde olduklarını, düzen ve denge sağlayan mekanizma görevi gördüklerini savunmasıdır. Toplum karmaşık parçalardan oluşan dengeli bir bütündür. Parçalar arasındaki değişimler bütünü çok fazla etkilemez. Denge yapısal olarak temel unsurdur. En önemli temsilcileri Emile Durkheim ve Talcott Parsons'tır.

22. Parçada görüşleri verilen sosyolojik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çatışma Kuram
- B) İşlevselci Kuram
- C) Sembolik Etkileşimcilik Kuram
- D) Pozitivist kuram
- E) Yorumlayıcı kuram

İlk sosyoloji profesörüdür. Sosyolojinin bağımsız bir bilim olarak kurulmasında çok önemli bir yeri vardır. Onun sosyolojiye; sanayileşme, intihar, din, ahlak ve metodoloji gibi konularda katkıları vardır. Ona göre sosyoloji, psikolojiden farklı olarak "bireysel bilinçle" değil, "kolektif (ortak) bilinç" ile açıklar ve Ona göre toplumların var olmasının temelinde "dayanışma" bulunmaktadır.

23. Yukarı görüşleri verilen sosyolog aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Emile Durkheim
- B) Max Weber
- C) Karl Marx
- D) Auguste Comte
- E) Saint Simon

Sosyologlar toplumsal yaşamdaki olay ve olguların neden, nasıl ve hangi koşullarda ortaya çıktığını açıklamaya çalışırlar. Sosyoloğun rolü, sosyal yaşama ilişkin gerçeklikleri, hiçbir olguyu mutlaklaştırmadan nesnel bir şekilde, bilimsel kuşkuculuk ve değerlendirme ölçütleri çerçevesinde ortaya koymaya çalışmaktır.

24. Buna aşağıdakilerden hangisi sosyologların özelliklerinden biri değildir?

- A) Sosyolog; bireyi ve bireyin davranışlarını anlamaya çalışan kişidir.
- B) Sosyologlar, gözlemci, araştırmayı seven, çözüm odaklı ve toplumsal konulara ilgili olan kişilerdir.
- C) Sosyolog toplumun kalbine doğru bir yolculuğa çıkan ve görünenin, aşikâr olanın altında yatan nedenleri araştıran kişidir.
- D) Dünyanın sadece bizlerden, bize benzeyenlerden oluşmadığını göstererek bizleri farklılığa karşı duyarlı kılan kişidir.
- E) Doğru bildiklerimizi sorgulamaya açıp zihinsel ön kabullerimizi sarsan, bize kendimizle ve toplumla ilgili yeni yaklaşımlar sunan kişidir.

- I. Prens Sabahattin - ademimerkeziyet
- II. Max Weber - sınıf çatışması
- III. Emile Durkheim - iş bölümü
- IV. Mübeccel Belik Kıray - tampon kurum
- V. Karl Marx - bürokrasi

25. Yukarıda sosyolog ve anahtar kelime eşleştirmesinden hangileri yanlıştır?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II ve V
- D) III ve IV
- E) IV ve V